

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Usoda plemenitosti.

To leto za politične uradnike na Kranjskem ni srečno. Jeden se je ustrelil, dva so pa odstavili in penzionirali. Vsi trije so »plemenitniki«, to je ljudje, ki že iz rojstva izvajajo, da so kaj boljšega ter za vladanje takozvanega »prostega« ljudstva rojeni in od Boga poslani. Na Dolenjskem so morali kar hitro dva taka plemenitnika odstraniti iz službe, t. j. okrajnega glavarja novomeškega viteza Vesteneka in črnomaljskega komisarja plem. Schiwitzhofna. Moralo je ono, kar se je v uradu našlo, v nebo vpijoče biti.

Deset let je bil Vestenek okrajni glavar v Novem mestu. Njegov brat je bil nekdanj glavar v Litiji. Ta je zapustil najgrši spomin v deželi in nazadnje je moral penzioniran iz privatne službe zaradi hudodelstva poneverenja bežati v Ameriko. To bi moralo merodajne kroge opozoriti, da njegovega brata ne dajo v službo na Kranjsko. Kaj na tem! — Ta dva brata sta zapravila velike dedščine po stariših. Imela sta v lasti grajščine v Mirni in Zapužih, imela dve veliki hiši na Dunaju, stariša sta jima zapustila veliko stavbinega sveta na Dunaju — veliko družega premoženja v premakljivostih, — vse brez dolga; — šlo je vse, in še se je napravilo več tisoč dolga. To je tako gospodarstvo grajščakov novejših dobe, ki so se iz tujine naselili pri nas. Dobri »katoličani« so. Za to otroci ne morejo. Je taka izgoja v avstrijskem plemenitstvu. Zato ne mečemo kamenja na te Vesteneki; obžalujemo le naše ljudstvo. Novomeški Vestenek je prišel kot glavar v Novo mesto, ko je njegovo premoženje že pošlo in je bil hudo v dolgah, imel le 800 gld. zaslužka prostih eksekucije. Glavaril je 10 let. V izobilju izgojen, kako naj živi z 800 gld. in dijetami! To je komaj za zajutrkat. Dolenjci so potrpežljivi ljudje. Velikolaščan Stritar pravi v neki pesmi, potrpežljivi osli; dostikrat je vlada v Ljubljani in na Dunaju po pritožbah videla, da tu ne more marsikaj v redu biti. — Kaj na tem! Tam doli kje je baje blizo Turčija. Je prišlo veliko vkup; Ljubljanci so se iz Dolenjcev norca brili, ki imajo tako oslovsko potrpežljivost in iz ljubljanske ulice je vpilo v palačo deželne vlade. To je bilo sitno, moža so odstavili ter mu hitro dali penzijo okolo 1800 gld. ali 3600 kron. Pri tej priliki so tudi mahnili po komisarju Schiwitzhofnu, ki ni bil po sodbi njegovega glavarja za nobeno rabo, ki je pa po sodbi vlade bil sposoben za komisarja tam doli blizo Budačke. —

Hvala Bogu! Dolenjci v teh krajih prostejše dihalo. Kakor se sliši, hočejo župani Vestenekovega pašalika napraviti

najprej žalni shod, da se na njem tolažijo, potem pa veselico, da ložje pozabijo, kar je šlo iz njih gospodarstev. Kar je šlo, je šlo. Če bi le ženice enkrat nehale z očitavanji! »Mar bi meni in otrokom kupil kaj prida obleke ter kupil velik travnik, njivo, gozd!« Vestenek je v njegovem pašaliku veliko dolga zapustil. Njemu je bil vsak človek, ki je kaj na strani, imel, znan. Župani pa celo, in ti so še kakor črna živina morali jamčiti pri posojilnicah. Naj zlodij vzame te posojilnice in še poleg menice! Neki drugače toliko vesel župan pravi, da se ne bo nikdar več smejal, drugi pravi, da mu je potres razdjal gospodarska poslopja ter hišo močno razruval. Koliko je pa drugih ljudij, ki težko, težko tudi goldinar izgubijo.

10 let se je glavarilo. Za to ponižno človeško raso, Slovenca, je vse dobro. Saj je visoki kapitelj, vsaj je drugi farovž bil, kakor drugod po Slovenskem, s tem politikom v najlepšem prijateljstvu. O da bi le farovž bil mej žalujočimi ostalimi! Škoda, da ne. — To je na Slovenskem trdno zvezana družba. To je vlada nad slovenstvom. Vse je tiho po farovških listih, koder drugod liberalce s svedrom derejo. Hudobni jeziki celo pravijo, da je farovž prosil za penzijo, in da bo farovž skrbel za kako drugo službo. Lepo je to, prijatelja se ne sme v nesreči zapustiti. Roka roko umiva, zato pa pustimo škofovskemu in drugemu farovškemu haraču v povzdigo »deželne kulture« prosto pot. Vlada je organizacija manjšine v krotenje večine ljudstva, pravijo učitelji državnega prava; to si ti, farovški človek, Slovenec, enkrat za vselej zapomni in ne zabavlja, če ti kdo navedene manjšine na glavo kida.

Prijatelji, edini prijatelji slovenskega ljudstva smo mi katoliški duhovniki, pišejo vsake kvatre naši farovški listi in dostavljajo, da je duhovenski stan najvažnejši, najsvetejši. Bogme, da je to res! Nosi, trpi uboga para slovenska; to je tvoja usoda!

Vprašanja naše kmetije!

(Dalje.)

To je proces, ki se je v normalnih razmerah vršil. Na kmetijah, katere je obdeloval zanikrnez, pijanec, ali nesrečen kmet, kojemu je požar, ali bolezen v hlevu škodo delala, je še hitrejšo šlo na kant. Pri nas je še tudi vzeti hiranje vinogradov. Pa ker je bilo kmetsko zemljišče prosta last, se je z njim ravnalo, kakor se je hotelo. Prodalo se je tudi lahko na drobne kose. Sosedo so kupovali in ljudje, ki bi bili radi prišli do lastne zemlje. Denarjev ni bilo, torej po večjem na up.

Nekaj se je plačalo, nekaj pa na drugo kmetijo in kupljene dele intabuliralo, seveda proti obrestim.

Ti ostali kupi delajo ravno tako pogubonosno, kakor dote; o njih velja, kar o slednjih.

Vsi ti dolgovi so lahko napovedati, iztirjati. Tedaj še naše hranilnice niso poznale dobrote, da se sme dolg v manjših deležih plačati, amortizirati. Kmet zamore le jeseni kaj plačati. Ali po navedenem se ga je lahko zgrabilo, kedar se ga je hotelo in upniki, (izvemši hranilnic) so ga najrajše tedaj prijeli, kadar je najmanj mogel kaj plačati. S tem so si pridobili več obresti, več »za dobroto« danih stvari, ali plačil. To delovanje upnikov na Slovenskem je znano. Preveč bi prostora rabil, da isto popišem. Omenim tu le one dobrote, ko je naš kmet za jedno vedro vina jeseni dati moral dva, ali živino v rejo vzeti za veliko kupno ceno proti delitvi dobička ter jamčenju za slučaj nesreče, pogina živine. Omenim onih 25—50% obresti, katere so se pri nas plačevale.

Je čudež, da se je še toliko kmetij na Slovenskem ohranilo! Upoštevati tudi moramo, da se v prvih desetletjih po letu 1848 živ krst ni brigal za slovenskega kmeta in dolgo še pozneje se je vse le gnjetilo v tem delu, da pridobi slovenske šole in urade. To delo je vzelo prizadevanja vseh izobraženejših Slovencev v zakup. Za povzdigo kmetskega gospodarstva se ni kdo brigal, ali ne dosti. V teh časih je kranjska kmetijska družba jedina, ki se briga za to gospodarstvo. Ali njej so roki vezane, če bi tudi bilo spoznanja. Pa smo bili Avstrijci, in kdo se je brigal v merodajnih uradniških mestih za Slovenca! Jezili so se nad njim, ko so zapazili, da mrcina še giblje, da še ni umrl.

III.

Naše meščanstvo ni napravilo v novem gospodarstvu kaj prida gospodarstva naprej. Omenimo samo, da je prepuščalo tujcem velike naše premogokope. Stran teh premogokopov, rud je tudi dosti v deželi, — bi se oživele lahko tovarne. Milijoni, da, že milijardi dobička so dozdej tujcem naši premogokopi nesli; naš meščan je pa le majhen oštir ali trgovec v njih bil. To naše meščanstvo ni moglo dosti pomagati. Kjer je njiva slabo obdelana, kmetska živina in kmet ni kaj prida in če kmet ni trden, tudi meščan ne. In naši grajščaki se niso zavedali, da so zdaj kmeti, ki imajo iste skrbi in dolžnosti, kakor manjši kmet. Že samo pogled na to, da jim bo delavcev zmanjkalo, če jih manjša kmetija ne bo mogla izrediti, bi

jih moral opozarjati na to, da s svojim večjim kreditom ter večjo omiko, večjo veljavo v državnih vladah kaj v prilogo kmetije storijo. Tako tudi ne farovži. Ti so se držali izreka: »čim manj je kmet učen, tem boljši delavec je. Kdo pa bo hlapec hotel biti, in kdo ga bo mogel plačevati; za par goldinarjev ga ne bo dobiti, in ubogal tudi ne bo in kmet bi visoko glavo nosil.«

Sebi prepuščena kmetija je hodila naprej, kakor je mogla. Zdaj je bila kapital, to je sredstvo, s katerim se da v trgovini delati tako, kakor meščan-obrtnik z gotovim denarjem, ali svojim kreditom. Ali tukaj je razloček. Obrtnik dobi v svojem izdelku povrnjeno zanj vtaknjeno svoto kapitala, obresti in stroške dela, svoje delo in po večjem tudi kaj dobička. On svoje pridelke vsaki dan spečuje, ali vsaj v kratkih presledkih. Ta lahko posojila najme in tudi obrestuje, če je kaj tal za njegovo obrt. Ne tako kmet. Njegovo zemljišče ni stvar trgovine. Ta kapital se ne obnovi, kakor kapital v denarju po obrestih. Če kmet svoje zemljišče zadolži, prodal je kos istega upniku. Naš kmet to dobro čuti, ko pravi o zadolženem kmetu: »ni več dosti njegovega«. — Kmet ne sme svojega kapitala, zemljišča načeti, on le more s pridelki istega delati, plačevati, njegovega kapitala ti pridelki ne obnovljajo.

Politični pregled.

Notranji položaj. Bližamo se važnim dogodbam. Z vso gotovostjo smemo pričakovati, da se razpusti državni zbor in da se bodo v nekaterih mesecih vršile nove državnozbornske volitve. Povod temu je, da so češki poslanci v državnem zboru začeli obstrukcijo. Oni zahtevajo zadoščenja za ugrabljeno jim narodno ravnopravnost, a ker jim ga vlada ne da, ker jim neče vrniti njihove pravice, zato so Čehi začeli obstrukcijo. Doslej je zbornica imela le malo sej. Stori la seveda ni ničesar. Prihodnji mesec hoče vlada s pomočjo sebi udanih strank začeti boj proti Čehom, a če v tem boju ne zmaga, hoče zbornico razpustiti in razpisati nove volitve. Z žalostjo moramo reči, da so menda tudi slovenski poslanci pripravljene pomagati vladi in Nemcem zoper Čeha.

Delegaciji sta se sešli dne 12. maja v Budimpešti. Cesar je v svojem prestolnem ogovoru povdarjal, da je mir v naši državi zagotovljen, ker živi z vsemi državami v prijateljstvu in zlasti ker je zvezana z Nemčijo in z Laško ter se je z Rusijo dogovorila glede balkanskih držav. V istem smislu se je izrazil tudi minister grof Goluchowski. Ta bo imel še hude boje s Čehi, ki ga mislijo jako trdo prijati. Da bodo tudi davkoplačevalci imeli kaj veselja, zahteva vlada za vojaške namene za celih 19 milijonov K več kakor lani.

Cesar v Berlinu. Ta mesec se je mudil naš cesar v Berlinu. Sprejet je bil z velikansko slovesnostjo in se vrnil jako zadovoljen. Zdi se nam pa, da slovanski narodi avstrijski nimamo vzroka biti veseli tega potovanja in da bomo pri tej priliki obnovljeno in poglobljeno zvezo mej Dunajem in Berlinom še prav bridko občutili.

Vojna v južni Afriki. Sreča ni Burom nič več prijazna in vse kaže, da se An-

gležem ne bodo mogli več dolgo zoperstavljati. Ko so Angleži zavzeli glavno mesto oranjske republike, so počakali toliko časa, da so dobili novih vojakov in zadosti živil, potem pa so se začeli pomikati dalje. Buri se umikajo skoro brez boja. Oranjsko republiko so Buri že zapustili, in je ta burska država zdaj v angleških rokah. Buri so se zbrali ob reki Vaal, ki je meja burski državi Transval, in tam je pričakovati, da pride že v kratkem do odločilnega boja. Vse okolnosti kažejo, da Buri ne bodo kos svoji nalogi in da bodo podlegli ter izgubili svojo neodvisnost.

Dopisi.

Iz Št. Lambertu pri Zagorji ob Savi.

Ne miruje mi drugače srce, da se moram zopet oglasiti v vašem cenjenem listu. Razmere, ki so pri nas, so vredne popisa. Vem, da bo tudi zanimalo vsacega čitatelja. Saj mora vsacega poštenega človeka boleti srce, ko čuje kaj takega, kar počne naš župnik Nemanič. Kadar ga hudič grabi, takrat me ima vsak rad, rekel je župnik nekoč, ko je šel nekoga previdit, preje me pa ne vidi. O gosp. župnik, vsak vas vidi tudi preje in vsak vas tudi sliši, vsak poslušava vaše lepe nauke, s katerimi vi učite svoje vernike. Saj ste rekli v nedeljo na prižnici: Same resnice vas učim, pa vi me ne poslušate. Gosp. župnik! Mi vemo že zdavnaj vse resnice, ki jih vi učite, treba je, da tudi vi nam dajete lepe izgleda, take izgleda, kakoršne bi moral vsak dušni pastir dajati svojim ovčicam. Tiste besede, katere ste v nedeljo na prižnici izgovorili, ne bodo verniki nikdar pozabili. Mogočno in jedrnato je donela iz prižnice vaša beseda, ki se je glasila: »Te Št. Lambertske k... be me ne bojo komandirale.« »V Št. Lambertu ste sami norci«, govoril je župnik dalje. »Prosita saj sv. duha za razsvetljenje, pa saj vi imate od bika duha.« »Jaz vam povem, da vi ne morete meni nič do živega, jaz se vam le smejam, ker ste taki norci, pa tudi v nebesih vas ne bom hotel nobenega poznati.« Lepa beseda je to, za dušnega pastirja. To tudi sami dobro vemo, da ko bi nas župnik Nemanič sodil, potem smo gotovo vsi pogubljeni. To je dobro, da imamo družega sodnika, ki nas bo vse sodil, in ta je gori nad nami. Kakor se vidi, bi župnik rad, da bi bili vsi pogubljeni. To tudi ne bo čudno, ko bi bil kateri pogubljen, ker župnik je res pri nas za samo pohujšanje. Kar nas je starih, se ne bomo pohujšali, ali kaj pa mladina, ker še v cerkvi, kjer prebiva sam Bog, kjer bi se imela oznanjevati samo božja beseda, tukaj sliši mladina mašnika izgovarjati take ostudne besede, kakoršnih se sramuje vsak najbolj surov človek. Kako si upa potem k oltarju opravljat najsvetejšo daritev? Tudi se nam zdi čudno, da naš župnik ne časti matere Božje. Pojmo pogledat nekoliko po svetu, in opazujmo povsod pri vsaki župni cerkvi, povsod bomo našli, na oltarju lepo okrašeno Marijino podobo, pri kateri se obhajajo vesele šmarnice. In tudi povsod, v vsaki hiši imajo sedaj ta mesec v kotu olepšano Marijino podobo. Poglejmo pa v našo cerkev, v našo lepo cerkev, tamkaj ne bomo nikjer opazili, da je sedaj mesec maj. Ob nedeljah popoldan, ko bi morale biti šmarnice, pa župnik po celo uro razgraja po prižnici, in potem še litanije od matere Božje neče moliti. Res čudne reči se godijo tukaj pri

nas v Št. Lambertu. Pa prevzvišeni knezoškof se za vse to nič ne briga. To se nam jako čudno zdi, in pa še, ker se župnik vselej, kadar je pri škofu, pohvali in pravi: Saj so me še škof pohvalili in so rekli, le tako naprej delajte, pa bo dobro, poleg tega so mi še nekaj denarja darovali. No, če je pa temu tako, potem si pa človek ne ve pomagati, in tudi ne ve, komu bi verjel. Kdor take neumnosti počne, kakor naš župnik, potem pa je še od škofa pohvaljen, to je pa res več, kakor čudno. Imam tudi lep dokaz, kako je naš župnik pozabljiv. Ni davno, kar je tukaj nekdo kupil od nekoga nekaj gnoja za štiri krone. Kupec je o neki priliki dal denar župniku, da naj ga da prodajalcu. Ali kaj se je zgodilo? Kmalu potem dobi kupec pismo, zakaj da je namestu štirih kron, poslal prodajalcu samo eno krono. Temu se je to čudno zdelo, zato se je napotil takoj v župnišče in vpraša župnika: koliko sem jaz dal vam denarja? Župnik pravi: Štiri krone. Torej, kje pa so ostale tri krone, ker mi oni piše, da je prejel le eno krono. Župnik pravi: Oh, tri krone sem pa — pozabil dati. To je dokaz, kako je ta sveti mož pozabljiv. Kaj takega pozabijo naš gospod. Kar bi pa utegnilo komu drugemu koristiti, tega naš gospod ne pozabijo nikdar.

Domače in razne novice.

Kranjski deželni zbor. Letošnje spomladansko zasedanje se je zaključilo dne 6. maja. Zadnji dve seji sta bili jako burni. V predzadnji seji se je brez posebne razprave odobrila proračun, zakon o povzdigi govedoreje in se je naročilo dež. odboru, da prihodnje leto predloži postavo, po kateri se bo smel v vinorodnih krajih zajec o vsakem času streljati. Najvažnejša točka razprav je bil predlog o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta. Ker klerikalci niso mogli pri lanskim volitvah dobiti kmetijske družbe v svoje roke, skrili so se pod vladno suknjo. Izprosili so pri vladi, da je predložila dež. zboru načrt zakona, po katerem bi se kmetijski družbi vzele najpoglavitejše pravice in ustanovila nova organizacija. Naša stranka se je temu uprla, ker bi bil tak zakon kmetu na škodo. Po tem zakonu bi namreč prenehala kmetijska družba biti poklicani zastopnik kmetijskih koristi, kakor je sedaj. To delo bi prevzel kulturni svet. S tem bi pa bil kmet zategadelj na škodi, ker dveh organizacij ne more vzdržati. Kmetijski družbi bi se vzele tudi podpore, ki jih zdaj dobiva in ona bi več ne mogla tako delati ko zdaj. Za kmetovalca ima kmetijska družba posebno važnost zategadelj, ker mu za lastno ceno, brez dobička preskrbljuje gnojila, galico itd. in mu daje drevesa in »kmetovalca«. Vse to bi seveda prenehalo, zakaj nova organizacija bi se s tem ne bavila. Narodna stranka je torej storila prav, da se je uprla vladnemu predlogu in veleposestniki so jej pritrdili, ker so uvideli, da ima prav. Vladni načrt se je na to predelal tako, da bi se na podlagi kmetijske družbe napravila nova organizacija. Kmetijska družba bi se z novo organizacijo združila, se v njej raztopila, a tako, da bi nova organizacija opravljala tudi vse prej omenjena dela, zaradi katerih se kmetovalec najbolj drži kmetijske družbe. To pa klerikalcem ni bilo všeč, ker oni hočejo kmetijsko družbo ubiti.

Poskušali so na vse načine preprečiti razpravo in deželni glavar jim je šel na roke, prav kakor bi svojo pristranost hotel na poseben način pokazati ter tako dokazati, da nima potrebne sposobnosti za mesto dež. glavarja. Razprava je bila burna, nasled. klerikalci pobrali šila in kopita in zbežali iz zbornice. Namesto da bi sodelovali pri taki važni stvari, so se pred zbornico sprehajali in lepo cigarete kadili. S tem so prav očitno pokazali, kako zaničujejo kmeta, kako zaničujejo svoje lastne volilce. Njih dolžnost je bila, ostati v zbornici in če je v postavi kaj slabega, opozarjati na to in nasvetovati zboljšanje. Poslanci, ki tako postopajo, niso vredni, da uživajo zaupanje ljudstva, taki poslanci zaslužijo, da jih ljudstvo zapodi z mokro cunjjo.

Naš škof se dela sila narodnega in še bolj vernega. Koliko je oboje v resnici vredno, kaže okolnost, da je pravno zastopstvo njegove grajščine v Gornjem gradu izročil strupenemu sovražniku naše narodnosti in katoliške cerkve, advokatu dr. Mravlagu v Celju. Ta Mravlag je eden najhujših zatiralcev naše narodnosti, a dasi je v Celju vse polno izvrstnih slovenskih advokatov, je škof vendar temu zagrizenemu nemčurju poveril svoje zastopstvo. Ta Mravlag je pa tudi eden najhujših sovražnikov katoliške cerkve. Njegov list obsipa duhovnike z najizbranejšimi psovki. Največkrat zmerja duhovnike s »prešiči«. Zgol iz sovraštva do katoliške cerkve je mož šele pred kratkim prestopil k drugi veri, a škofa vse to nič ne moti. Ali ni to sramota. Slovenski katoliški škof ima sovražnika slovenskega naroda in katoliške vere za zastopnika. Tega si ni drugače tolmačiti, kakor da je škof vzela dr. Mravlaga samo zaradi tega, da bo ta slovenskega, katoliškega kmeta bolj neusmiljeno za vrat pripel, kakor bi to storil kak slovenski katoliški advokat.

Nova zavarovalnica. Klerikalna stranka je dobila dovoljenje, da ustanovi zavarovalnico proti požarom. Ta zavarovalnica je preračunjena na profit. Sredstva, s katerimi se ustanovi pa so popolnoma nezadostna in mora zavarovalnica v treh letih na vsak način na kant priti. Klerikalci so pač lakomni kakor ruski volkovi, a o tacihi stvareh ne razumejo nič. Brez dvoma je, da pridejo vsi tisti, ki se bodo vjeli v to klerikalno past v veliko škodo. Varujte se te zavarovalnice!

Častno občanstvo. Županstvo v Begunjah nam brzojavno naznanja, da je občinski odbor imenoval gospoda župnika I. Košmelja soglasno častnim občanom.

Radi motenja vere se je vršila te dni kazenska razprava proti Ignaciju Kvasu in Francu Škrliju. Poškodovala sta pod Rožnikom Marijino soho ter razbila, oziroma poškodila razpelo na Rožniku in v Kosezah. Kvas je bil v službi v katoliški knjigovoznici pri Breskvarju v šenklavškem farovžu. Pred poldrugim letom je onesnažil v delavnici neko svetniško podobo ter delal iz svojega čina vpricho vseh nesramne dovtipe. Bil je udan pijači ter se je tudi v knjigovoznici večkrat upijal. Pred par tedni se je po dokončani službi sprehajal s prijateljem Velepichem za gradom, razbil ondi neko svetilko in hotel porušiti križ ob Gruberjevem kanalu. Prijatelj pa je to

preprečil. V Pruljah je hotel razbiti neko tablo, a se mu tudi to ni posrečilo. Prišedša v mesto, sta srečala Škrlija. Vsi trije so šli v gostilno in v kavarno. Kvas je Velepicha nagovarjal, naj gre z njim in Škrlijem na Rožnik, da bodo kaj naredili. Velepich pa je šel domov. Kvas in Škrli pa sta šla pod Rožnik. Tam je zlezal Kvas v kapelico ter je suval Marijino soho sem ter tja, da se je poškodovala. Škrli je šel med tem dalje oziroma je stal na straži. Nato sta se lotila križa na ovinku poti pod cerkvijo. Škrli je potrgal s križa vence, Kvas pa je razlomil Boga. Škrli je odlomil Kristusu glavo in jo nataknil na palico. Ko ga je vprašal Kvas, zakaj to dela, mu je Škrli dejal: »Bodo imeli vsaj časniki kaj pisati!« Kvas je nato vtaknil Kristusove noge narobe v njivo ter vrgel tja eno roko. Potem sta šla v Koseze, kjer sta se lotila Zakotnikovega križa. Strgala sta ga z stebra, katerega je Škrli podrl, Kvas pa je obesil podobo na vejo nekega drevesa. Drugega dne je šel Škrli na Rožnik in videl, da se okoli razlomljenega križa jokajo ženske. To pa ga ni zanimalo prav nič. Obtoženca sta priznala vse. Sodišče, kateremu je predsedoval g. sod. svetnik Martinak, je obsodilo Kvasa, ki je bil povzročitelj vsega početja, na 18 mesecev, Škrlija pa na 13 mesecev teške ječe.

Konjerejska darila. Na Kranjskem se bodo l. 1900. delila državna darila za konjsko rejo: a) za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno; b) za mlade zaskočene kobile in c) za žrebice v naslednjih sedmih konkurenčnih postajah: dne 3. septembra 1900. l. ob 10. uri dopoldne v Lescah, dne 4. septembra 1900. l. ob 10. uri dopoldne v Kranju, dne 5. septembra 1900. l. ob 10. uri dopoldne v Kamniku; za konje noriškega plemena: dne 6. septembra 1900 l. ob 10. uri dopoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva ljubljanska okolica, Logatec in Postojna, dne 7. septembra 1900. l. ob 10. uri dopoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje, dne 15. septembra 1900. l. ob 10. uri dop. v Trebnjem za okrajni glavarstvi Rudolfovo in Litija; dne 17. septembra 1900 l. ob 10. uri dopoldne v Št. Jerneju za okrajni glavarstvi Krško in Črnomelj. Za delitev daril veljajo naslednje odredbe, ki so se ukrenile po dotičnih ukazilih, c. kr. poljedelskega ministrstva z ozirom na razmere te dežele.

Iz Lesec. Občinski odbor je 10. t. m. volil novega župana. Županom je bil izvoljen g. Ivan Žark, posestnik iz Lesec, prvim svetovalcem g. Ivan Legat, veleposestnik iz Lesec, drugim svetovalcem g. Ivan Wallant, posestnik iz Hlebec, tretjim svetovalcem g. Luka Grile, posestnik iz Zapuž, četrtim svetovalcem g. Anton Meršol, posestnik iz Hraš. Zmagala je narodna napredna stranka s 7 glasovi proti 5.

Županom v Celju je zopet izvoljen znani Stiger, podžupanom pa še bolj znani Rakusch. Izvoljena sta bila soglasno. Bržčas je obč. svet celjski s to izvolitvijo hotel pokazati, da odobrava, kar sta ta dva moža počenjala za časa obiska čeških visokošolcev v Celju.

Cestni odbori. V cestni odbor novo-meški je imenoval deželni odbor gg.: vi-

teza Langerja, grajščaka v Bršlinu in J. Zorkota, posestnika v Šmarjeti. — Za trebanjski okraj je imenoval za sedaj gosp. L. Koračina iz Mirne, imenovanje družega člana pa si je pridržal, a izvršilo se bo v kratkem.

Državno podporo v znesku 1400 K je dovolilo poljedelsko ministrstvo za napravo vodovoda v občini Studenec pri Hrenovicah.

Poneverjenje. Pri okr. sodišču v Črnomlju nastavljeni kancelist Vaclav Polak je poneveril nad 4000 K denarja in storil razne sleparije z uradnimi akti, sedaj pa je pobegnul.

Oče in hči. V Mayerjevo prodajalnico je prišla v torek neka deklica in vzela na ime gospe A. Š. blaga za 51 K. Ko je tvrdka izvedela, da gospa A. Š. ni ničesar naročila, je to naznanila policiji, katera je v četrtek izsledila storilko v osebi 14letne Antonije Zupančeve. Deklico so prijeli in je goljufijo šele priznala, ko se je dobilo blago pod posteljino opravo v njenem stanovanju. Nekaj blaga pa je bilo že zastavljenega. Pri iskanju po blagu pa so našli detektivi v Zupančevem stanovanju več cerkvenega blaga, medone cevke, bakrene cevke in kolobar gumitraka, in ker se je dognalo, da je to ukradel oče Antonije Zupanc — Alojzij Zupanc deloma v Frančiškanskem samostanu o priliki, ko je vpeljal električno luč in deloma pa pri mestni elektrarni, kjer je bil uslužbenec, se je tudi on dejal v zapor.

Vinogradi v južni Istriji, kjer so posestniki lani pridno škropili z galico posebno na obali morja v okolici Dinjana, Riverije, Kanfanara in Rovinjskega sela, kažejo mnogo lepih grozdičev, tako da se je nadejati obilne trgatve in dobre vinske kaplice. J. P.

Izpred sodišča. Dne 9. maja se je pri dež. sodnji izvršila obravnava proti oženjenemu tercialcu Fr. Pikužu, o katerem smo svoječasnno poročali, da je zlorabil učence, ki so bili pri njem na stanovanju. Obtoženec je na učence vplival z grožnjami in celo z brahialno silo. Nesramnik je bil v tajni obravnavi obsojen na tri leta težke ječe, poostrene z jednim postom vsak mesec, dočim so bili učenci, ki so bili tudi obtoženi, po izvrstnem govoru zagovornika g. dr. Tekavčiča oproščeni.

Ženč, nikar ne hodite po moža v gostilno! Neka huda Trnovčanka je šla 8. maja popoldne v neko trnovsko gostilno po svojega moža, ki je že cel ljubi dan popival, in ga je hotela spraviti domov. Prigovarjala mu je na vse moč načine, naj bode pameten in naj pusti pijačo, katere ima tako dovolj, a vse je bilo zastoj. Mož se ni premaknil od mize in od literčka. Sedaj je žena začela biti huda in je moža pošteno psovala in se je menda tudi zakadila v njega, tako da je moral priti gostilničar na pomoč, ki je ženico prijel za vrat in jo vrgel pri vratih ven, da je padla in se pobila. Gostilničar pa je nahujskal še moža, da je prišel in dal ženi brco in par zaušnic, potem pa se je vrnil in pil naprej. Lep mož, lep gostilničar!

V Kahiri v Egiptu je sin tovarnarja g. Julija Stareta storil žalostno smrt. Skočil je s četrtega nadstropja na ulico in se ubil. Pokojnik je bil star kacih 30 let. Bržčas se mu je bilo zmešalo.

Marija se je prikazala! Iz vasi Alice-Belcolle pri Acqui-ju v Piemontu poročajo, da je šla nekako pred štirinajstimi dnevi 14letna bolehná, nervozna hčerka neke uboge vdove v vinograd žet deteljo. Vrnila se je domov trepetaje ter povedala, da se ji je prikazala Mati Božja ter jo poljubila na lahko kakor dih vetra na usta. Prestrašeni kmetje so deklici takoj vse verjeli, in vest, da se je prikazala Marija, se je raznesla kakor blisk po vsej okolici. Že drugega dne so se pripeljali ljudje z vseh strani in zbralo se je več tisoč bolnikov, ki so čakali Marijo. Deklica hodi sedaj vsak dan zgodaj zjutraj v vinograd, kjer obstane vsa zamaknjena ter se navidezno z nevidno osebo pogovarja. Množica kleči, moli in joka okoli deklice. Odnegli pa so iz vinograda že zadnjo bilko trave in ljudje so odnašali v robcih in klobukih celo prst. Nekateri pa v čudež niso verjeli, zato so jih pretepli in jim zažgali hiše. Zadnjo nedeljo se je zbralo pri tistem vinogradu okoli 30.000 kmetov in kmetic, ki so čakali več ur na deklico. Ko je prišla, se je zopet zamaknila, potem pa ljudem povedala, da hoče imeti Marija svojo zemljo zeleno in pokrito s cveticami. Ljudje so nanegli novo zemljo, jo posejali s travo in cveticami ter sezidali na mestu, kjer se je pojavila Marija prvokrat, veliko kapelico. Nedavno bi bili ljudje deklico iz samega občudovanja kmalu zadušili ter so jo orožniki komaj rešili iz rok versko blazne množice. Zadnje noči je prenočevalo na gričih okoli vasi Alice-Belcolle 10 do 12.000 ljudi, ki so vso noč molili in peli.

„**Rana ura, zlata ura**“ ne pové samo, da je treba zgodaj na delo, temveč da se to zgodi tudi veselega srca in čilega telesa. Kako se vsakdo veseli n. pr. zajutreka! Nihče ne pričinja rad pred kavo dnevnega dela. Že ta naravni nagon kaže, da je treba dati telesu za njegovo prvo potrebo take pijače, ki ima v sebi zdravilne, dobre in lahke hranilne snovi. Vse poskušnje in izkušnje v stotisočih družinah so dokazale, da je v ta namen najizbornejša kava, v kateri je namešana polovica bobove in polovica Kathreiner-Kneippove sladne kave. Na tak način se dobi resnično pravo družinsko kavo, ki vsakemu jednako dobro prija in katero povsod vedno rajši pijejo. Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobi povsod, a pristna vedno samo v znanih Kathreinerjevih zavitkih, katero naj bi vsakdo vselej in povsod zahteval in le to vsprejel.

Tržne cene v Ljubljani 12. maja 1900.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	18	80	Špeh povojen, kgr.	1	40
Rež, „	14	40	Surovo maslo, „	1	70
Ječmen, „	13	60	Jajce, jedno	—	15
Oves, „	12	40	Mleko, liter	—	16
Ajda, „	17	—	Goveje meso kgr.	1	20
Proso, „	19	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	13	20	Svinjsko „	1	40
Krompir, „	6	—	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec „	1	30
Grah, „	—	20	Golob „	—	40
Fižol „	—	14	Šeno, 100 kilo	4	40
Maslo, kgr.	1	80	Slama, „	—	—
Mast, „	1	40	Drva trda, klfr.	6	60
Špeh svež, „	1	36	„ mehka, „	5	—

Fužina

(Hammerschmiede) blizu Radeč pri Zidanem mostu se dá takoj v najem.

Kdor jo želi prevzeti, naj se oglasi pismeno ali ustno pri Davorinu Podlesniku v Radečah pri Zidanem mostu.

Preklic!

Obžalujeva razžaljive besede, katere sva govorila o g. **Josipini Lavrenčiči**, trgovki na Dolenjski cesti v Kurji vasi št. 4 pri Ljubljani, glede od nje prodajane moke in otrobov iz **Vinko Majdičevega mlina** v Kranju.

Tudi obžalujeva, da sva govorila o tej (Vinko Majdičevi) moki, da je gipsova in železna, ter da po njegovih otrobih živina pogine, ker so bile te besede nerresnične, in prosiva odpuščenja.

Anton in Antonija Strnad.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Loterijske srečke.

Gradeo, 12. maja.	59, 23, 5, 19, 44.
Brno, 16. maja.	84, 42, 28, 54, 21.
Dunaj, 12. maja.	11, 90, 56, 66, 10.
Lino, 5. maja.	78, 26, 49, 35, 30.
Trst, 5. maja.	76, 15, 18, 56, 9.
Praga, 9. maja.	77, 78, 80, 89, 53.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Poštna hranilnica čk. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Compagnie Générale Transatlantique.

Francoska proga s poštami brzo-parobrodi via Inomost-Basel-Paris-New-York.

Cena vožnje v III. razredu iz Basela v New-York stane **84** (štiriinosemdeset) gld. s hrano in stanovanjem od Basela dalje prosto. Odhod iz Basela vsak četrtek, iz Havra vsako soboto zjutraj. Ta črta je najbolj pripravna za Slovence iz Kranjske in Štajarske ter za Hrvate. Na parnikih je **najboljša hrana in postrežba**; potniki III. razreda dobé **dvakrat na dan** vino prosto.

Rommel & Comp. Basel (Švica.)

V Ameriki smo v zvezi z „Glas-Naroda“, **Fran Sakser, 109 Greenwich Street New-York.**

„Pri Dolencu“

Dolenjska cesta, Ljubljana.

Nova trgovina **H. Fajdiga**, „pri Dolencu“ na Dolenjski cesti v Ljubljani priporoča slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo

špecerijskega blaga

ter

pristnega žganja

v steklenicah in sodčkih.

Istotam kupujejo se

jajca in piščeta

po najvišji ceni.

Za prav obilen obisk priporočata se

H. Fajdiga in R. Walland.

„Pri Dolencu“

Dolenjska cesta, Ljubljana.

K Dobiva se povsod.

KAVA

DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA

Tvarina je najboljša cikorija

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU

LJUBLJANI.

K Dobiva se povsod.

Genjena ..... gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: